

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av protokollet om privilegier och immunitet för Internationella havsbottenmyndigheten samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner det i Kingston i mars 1998 upprättade protokollet om privilegier och immunitet för Internationella havsbottenmyndigheten samt lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen.

Syftet med protokollet om privilegier och immunitet för Internationella havsbottenmyndigheten är att bestämma om vissa ytterligare privilegier och viss ytterligare immunitet för myndigheten och att precisera bestämmelserna i Förenta Nationernas havsrättskonvention om privilegier och immunitet samt om den juridiska personligheten.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen. Protokollet trädde i kraft internationellt i maj 2003 och hittills har 22 stater förbundit sig till det. Protokollet träder för Finlands del i kraft den trettonde dagen efter den dag då godkännandeinstrumentet har deponerats. Meningen är att lagen skall träda i kraft samtidigt som protokollet träder i kraft för Finlands del, vid en tidpunkt som fastställs i en förordning av republikens president.

INNEHÅLL

INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 Inledning	3
2 Nuläge	3
3 Propositionens mål och de viktigaste förslagen	5
4 Propositionens verkningar	5
5 Beredningen av propositionen	5
DETALJMOTIVERING	7
1 Protokollets innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland	7
2 Motivering till lagförslaget	12
3 Ikraftträdande	13
4 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning	13
4.1 Behovet av riksdagens samtycke	13
4.2 Behandlingsordning	15
LAGFÖRSLAG	16
om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet om privilegier och immunitet för Internationella havsbottenmyndig- heten	16
BILAGA	17

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Förenta Nationernas (FN) havsrättskonvention (FördrS 49—50/1996), nedan konventionen, antogs i Montego Bay, Jamaica, den 10 december 1982. Konventionen trädde i kraft internationellt den 16 november 1994 och hittills har 153 stater förbundit sig till den. Avtalet om genomförande av del XI i konventionen (FördrS 49—50/1996) antogs i New York den 28 juli 1994 och den trädde i kraft den 28 juli 1996 och hittills har 127 länder förbundit sig till det.

Eftersom fördragen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och som även annars förutsätter riksdagens samtycke, krävde ratificeringen riksdagens godkännande (RP 12/1996 rd; RSv 79/1996 rd). Finlands ratificeringsinstrument deponerades hos FN:s generalsekreterare den 21 juni 1996. Konventionen trädde för Finlands del i kraft den 21 juli 1996 och avtalet om genomförande av del XI i konventionen den 28 juli 1996.

Internationella havsbottenmyndigheten inrättades i enlighet med bestämmelserna i konventionen. Myndigheten, som är belägen i Kingston, Jamaica, inledde sin verksamhet när konventionen trädde i kraft internationellt den 16 november 1994. Enligt del XI i konventionen och avtalet om genomförande av den skall konventionsstaterna genom myndigheten organisera och kontrollera verksamheterna inom området, särskilt i syfte att förvalta områdets tillgångar.

Konventionen innehåller en del bestämmelser om myndighetens rättsliga ställning samt om privilegier och immunitet för myndigheten och dess företag. Närmare bestämmelser om privilegierna och immuniteten finns i ett separat protokoll som här föreläggs riksdagen för godkännande.

2 Nuläge

Bestämmelserna om privilegier och immunitet för havsbottenmyndigheten som anges i konventionen har i Finland satts i kraft genom lagen och förordningen om ikraftträdande av konventionen. Bestämmelser om

myndighetens rättsliga ställning samt privilegier och immunitet finns i del XI kapitel 4 avsnitt G i konventionen (artiklarna 176—183). Enligt artikel 176 är myndigheten en internationell juridisk person med den rättskapacitet som krävs för att den skall kunna fullgöra sina uppgifter och uppnå sina syften. För att kunna fullgöra sina uppgifter skall myndigheten enligt artikel 177 i konventionen på varje konventionsstats territorium åtnjuta den immunitet och de privilegier som anges i detta avsnitt. Myndigheten, dess egendom och tillgångar, skall åtnjuta rättslig immunitet, utom då myndigheten i något särskilt fall uttryckligen häver denna immunitet (artikel 178). Myndighetens egendom och tillgångar, var dessa än befinner sig och vem som än besitter dem, skall åtnjuta immunitet mot husrannsakan, beslagtalande, konfiskation, expropriation och varje annan form av tvångsåtgärd genom exekutiva eller lagstiftande åtgärder (artikel 179). Myndighetens egendom och tillgångar skall vara undantagna från varje slag av restriktioner, föreskrifter, kontroller och betalningsansånd (artikel 180). Enligt artikel 181 är myndighetens arkiv okränkbara var de än befinner sig. Uppgifter som är föremål för industriellt rättskydd, industrihemligheter och liknande information, samt personalregister får inte förvaras i arkiv som är tillgängliga för allmänheten och myndigheten skall vad beträffar dess officiella meddelanden av varje konventionsstat beviljas en behandling som inte är mindre gynnsam än den som av vederbörande stat beviljar andra internationella organisationer. Enligt artikel 182 i konventionen skall representanter för konventionsstaterna som deltar i möten med församlingen eller rådet eller med församlingens eller rådets organ samt myndighetens generalsekreterare och personal på varje stats territorium åtnjuta: a) rättslig immunitet för handlingar som de utför i tjänsten, utom i den utsträckning den stat som de representerar eller, i förekommande fall, myndigheten, uttryckligen för varje särskilt tillfälle häver denna immunitet; b) om de inte är medborgare i den konventionsstat där de befinner sig, samma befrielse från invandringsrestriktioner, från

anmälningsplikt för utlänningar och från värnplikt, samma lättnader vad gäller valuta-restriktioner och samma behandling i fråga om resmöjligheter som den ifrågavarande staten beviljar andra konventionsstaters representanter, ämbetsmän och anställda med jämförbar ställning.

Enligt artikel 183 skall myndigheten, dess egendom och tillgångar, dess intäkter samt dess verksamhet och dess transaktioner, i den mån de är tillåtna enligt denna konvention, vara befriade från varje form av direkt beskattning inom ramen för sin officiella verksamhet, och varor som för dess officiella bruk införs eller utförs skall vara befriade från alla tullavgifter. Myndigheten skall inte kräva befrielse från skatter som endast utgör ersättning för gjorda tjänster. När inköp av varor eller tjänster av betydande värde som erfordras för myndighetens officiella verksamhet görs av myndigheten eller för dess räkning, och när priset på sådana varor och tjänster inkluderar skatter eller avgifter, skall lämpliga åtgärder så långt så är rimligt vidtas av konventionsstaterna i syfte att bevilja befrielse från sådana skatter eller avgifter eller att återbetala dem. Varor som införs eller inköpts i enlighet med en i denna artikel föreskriven befrielse får inte säljas eller på annat sätt avyttras på territorium tillhörigt den konventionsstat som beviljat befrielsen, utom under de betingelser varom avtalats med ifrågavarande konventionsstat. Konventionsstaterna får inte beskatta utbetalda löner, arvoden eller andra former av betalningar, som gjorts av myndigheten till generalsekretären eller myndighetens anställda samt till experter som fullgör uppdrag för myndighetens räkning, utom då de är medborgare i den ifrågavarande staten.

Om privilegier och immunitet för myndighetens företag föreskrivs i konventionens bilaga IV artikel 13. För att företaget skall kunna fullgöra sina uppgifter skall det enligt artikel 13.1 på konventionsstaternas territorier beviljas den ställning samt den immunitet och de privilegier som anges i artikeln. För att genomföra denna princip får företaget och konventionsstaterna vid behov träffa särskilda överenskommelser.

Enligt artikel 13.2 skall företaget ha den rättshandlingsförmåga som krävs för fullgö-

randet av dess uppgifter och fullföljandet av dess syften samt i synnerhet befogenhet att a) ingå kontrakt och träffa samarbetsarrangemang eller andra arrangemang, vari inbegrips avtal med stater och internationella organisationer; b) förvärva, hyra, inneha och avhända sig fast och lös egendom; c) vara part i rättegång.

Enligt artikel 13.3 kan talan mot företaget väckas endast vid behörig domstol på territorium tillhörigt en konventionsstat där företaget i) har kontor eller anläggning; ii) har utsett ombud i syfte att motta delgivning eller underrättelse om rättegång; iii) har ingått avtal om varor eller tjänster; iv) har utställt säkerheter; eller v) på annat sätt bedriver kommersiell verksamhet. Företagets egendom och tillgångar skall, oberoende av var de befinner sig och vem som innehar dem, vara befriade från beslagtagande eller annan form av utmätning, intill dess att slutlig dom mot företaget har avkunnats.

Enligt artikel 14.4 skall företagets egendom och tillgångar, oberoende av var de befinner sig och vem som innehar dem, vara befriade från rekvisition, konfiskation, expropriation eller varje annan form av beslag genom verkställande eller lagstiftande myndighets försorg. På motsvarande sätt skall de vara befriade från alla slag av diskriminerande restriktioner, föreskrifter, kontroller och moratorier. Företaget och dess anställda skall respektera lagar och andra författningar i den stat eller det territorium där företaget eller dess anställda bedriver kommersiell och industriell eller annan verksamhet. Konventionsstaterna skall säkerställa att företaget får åtnjuta alla de rättigheter, de privilegier och den immunitet som andra rättssubjekt som bedriver kommersiell verksamhet på deras territorier har beviljats. Dessa rättigheter och privilegier och denna immunitet skall beviljas företaget på en icke mindre gynnsam grundval än den som gäller för rättssubjekt som bedriver liknande kommersiell verksamhet. Om konventionsstater beviljar utvecklingsländer eller deras kommersiella rättssubjekt särskilda privilegier, skall företaget komma i åtnjutande av dessa privilegier på motsvarande förmånlig grundval. Konventionsstaterna kan ge företaget särskilda förmåner, rättigheter och privilegier samt särskild immunitet utan att

vara skyldiga att ge andra kommersiella rättssubjekt samma förmåner, rättigheter, privilegier eller immunitet.

Enligt artikel 13.5 skall företaget förhandla med värdlandet, där dess kontor och anläggningar finns, beträffande befrielse från direkta och indirekta skatter. Enligt artikel 13.6 skall varje konventionsstat vidta sådana åtgärder som är nödvändiga för att inom ramen för sin egen lagstiftning genomföra de principer som anges i bilaga IV och underrätta företaget om de särskilda åtgärder som den vidtagit. Enligt artikel 13.7 kan företaget dessutom i den utsträckning och på de villkor det beslutar avstå från den immunitet och de privilegier som det är berättigat till enligt denna artikel eller de särskilda överenskommelser som anges i punkt 1.

3 Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Meningen är att genom protokollet om privilegier och immunitet för Internationella havsbottenmyndigheten fastställa vissa ytterligare privilegier och viss ytterligare immunitet för myndigheten och att precisera konventionens bestämmelser om privilegier och immunitet samt om den juridiska personligheten. Protokollet följer i huvuddrag de konventioner om privilegier och immunitet för FN och dess fackorgan (FördrS 23—24/1958) som följs i de flesta internationella organisationers motsvarande konventioner.

I protokollet beviljas privilegier och immunitet för myndigheten och dess organ, representanter för medlemmar av myndigheten, myndighetens tjänstemän och sakkunniga som utför uppdrag för myndigheten. Propositionens mål är att få Finlands godkännande för protokollet.

4 Propositionens verkningar

Den avsedda effekten av protokollet om privilegier och immunitet för Internationella havsbottenmyndigheten är att komplettera bestämmelserna i konventionen och att för myndigheten och dess organ, representanter för medlemmar av myndigheten, myndighetens tjänstemän och sakkunniga som utför uppdrag för myndigheten fastställa den rätts-

liga ställning samt de privilegier och den immunitet som krävs för ett oberoende fullgörande av myndighetens uppgifter.

I protokollet ingår några skatte- och tullbefrielser, vilka dock skulle ha mycket små verkningar på den offentliga ekonomin och ekonomin i övrigt. Myndigheten har ingen sådan verksamhet i Finland som kan förväntas ge skatteintäkter för landet och således skulle myndighetens skattefrihet och tullbefrielser inte ha någon betydelse för statsfinanserna eller för den kommunala ekonomin. Av de befrielser från inkomstskatt som gäller myndighetens tjänstemän och sakkunniga som utför uppdrag för myndigheten följer att myndighetens finländska personal inte vore skattskyldig i Finland för lönen, lönetillägg eller kostnadsersättningar som myndigheten betalar, vare sig de allmänna villkoren för befrielse från skattskyldighet uppfylls eller inte. Till denna del kan Finland förlora skatteintäkter i någon mån. För närvarande arbetar inga finländare för myndigheten. Protokollet påverkar inte myndigheternas uppgifter eller organisation. De privilegier och den immunitet som anges i protokollet skulle i praktiken gälla ett mycket begränsat antal personer. De personer som anges i protokollet skulle ha en fördelaktigare ställning än andra personer som omfattas av finländsk rättskipning. Denna särställning skulle emellertid vara begränsad till att gälla verksamhet som hänför sig till fullgörandet av myndighetens uppgifter och ställningen skulle motsvara de privilegier och den immunitet som beviljas andra personer inom internationella organisationer.

5 Beredningen av propositionen

FN:s III havsrättskonferens (1973-1982), som godkände konventionen, godkände även en resolution I, med vilken en förberedande kommission bestående av de länder som hade undertecknat konventionen och de länder som hade anslutit sig till den inrättades. De stater som hade undertecknat havsrättskonferensens slutakt fick delta i kommissionens arbete som observatörer. Den förberedande kommissionens uppdrag var enligt resolutionen att göra upp utkast till de bestämmelser som behövdes för att myndigheten skulle kunna inleda sin verksamhet. Kommissionen

presenterade sitt slutliga utkast till protokoll om myndighetens privilegier och immunitet under myndighetens första session i augusti 1995 och myndighetens församling tillsatte under sin första session en arbetsgrupp för att granska detta utkast. På myndighetens tredje session i augusti 1997 presenterade arbetsgruppen sitt utkast som kompletterar privilegierna och immuniteten i konventionen och som i stort utgår från konventionerna om privilegier och immunitet för FN och dess fackorgan.

Myndighetens församling godkände protokollet om myndighetens privilegier och immunitet med konsensus den 27 mars 1998. Protokollet öppnades för undertecknande av alla medlemmar av myndigheten i myndighetens huvudkontor i Kingston, Jamaica, från

den 17 augusti till den 28 augusti 1998 och därefter i FN:s högkvarter i New York fram till den 16 augusti 2000. Protokollet trädde i kraft internationellt den 31 maj 2003, och hittills har 22 stater förbundet sig till det.

Finland undertecknade protokollet den 31 mars 1999. Innan det undertecknades begärdes utlåtanden från justitieministeriet, inrikesministeriet och finansministeriet.

Regeringens proposition har beretts som tjänsteåliggande i utrikesministeriet och den har varit på remiss i justitieministeriet, finansministeriet, inrikesministeriet samt i social- och hälsovårdsministeriet. De synpunkter som har framförts i utlåtandena har beaktats vid den slutliga bearbetningen av propositionen.

DETALJMOTIVERING

1 Protokollens innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland

Inledning. I inledningen till protokollet beaktar protokollstaterna att Internationella havsbottenmyndigheten har inrättats genom havsrättskonventionen och erinrar om att myndigheten enligt artikel 176 i konventionen är en internationell juridisk person med den rättskapacitet som krävs för att den skall kunna fullgöra sina uppgifter och uppnå sina syften. Protokollstaterna beaktar att myndigheten enligt artikel 177 i konventionen på varje konventionsstats territorium skall åtnjuta den immunitet och de privilegier som anges i del XI, kapitel 4, avsnitt G och att den immunitet och de privilegier som avser företaget anges i bilaga IV, artikel 13. Protokollstaterna erkänner dessutom att vissa ytterligare privilegier och viss ytterligare immunitet behövs för att fullgöra uppgifterna inom myndigheten.

Artikel 1. Definitioner. I artikel 1 i protokollet definieras följande centrala begrepp som har använts i protokollet: myndigheten, konventionen, avtalet, företaget, medlem av myndigheten, representanter och generalsekretären. Europeiska gemenskapen är medlem av myndigheten.

Artikel 2. Allmän bestämmelse. Enligt artikeln skall varje protokollstat utan att det påverkar myndighetens och företagets rättsliga ställning, immunitet eller privilegier enligt del XI, kapitel 4, avsnitt G respektive artikel 13 i bilaga IV till konventionen bevilja myndigheten och dess organ, representanterna för medlemmarna av myndigheten, tjänstemännen vid myndigheten och sakkunniga som utför uppdrag för myndigheten de privilegier och den immunitet som anges i detta protokoll.

Artikel 3. Myndighetens juridiska personlighet. Enligt artikeln är myndigheten en juridisk person och har rättskapacitet att ingå avtal, förvärva och avyttra fast och lös egendom samt vara part i rättsliga förfaranden.

I Finland bestäms det genom lag om den juridiska personlighet med tillhörande rättsförmåga och juridiska handlingsförmåga som

gäller för en sammanslutning, organisation eller motsvarande. Sådana bestämmelser finns bl.a. i föreningslagen (503/1989), lagen om öppna bolag och kommanditbolag (389/1988), lagen om aktiebolag (734/1978), lagen om andelslag (1488/2001) och lagen om stiftelser (109/1930).

I Finland finns ingen allmän lagstiftning om internationella organisationers juridiska personlighet. I regel ges bestämmelserna om internationella organisationers juridiska personlighet och rättskapacitet i en blankettlag genom vilken de bestämmelser i avtalet om upprättandet av ifrågavarande organisation som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft, inbegripet bestämmelsen om organisationens juridiska personlighet. Den redan befintliga lagen om godkännande av vissa bestämmelser i Förenta Nationernas havsrättskonvention och i avtalet om genomförande av del XI i den (524/1996) är också en sådan lag.

Artikel 4. Okränkbarhet för myndighetens lokaler. Enligt artikeln är myndighetens lokaler okränkbara. Bestämmelsen i artikeln avviker från gällande lagstiftning i Finland. Om husrannsakan bestäms i 5 kap. i tvångsmedelslagen (450/1987).

Artikel 5. Finansiella lättnader för myndigheten. Enligt artikel 5.1 kan myndigheten utan hinder av finansiella kontroller, regleringar eller moratorier av något slag fritt köpa alla valutor samt inneha och avyttra dem. Myndigheten kan också inneha penningmedel, värdepapper, guld och ädla metaller och använda konton i alla valutor samt överföra sina penningmedel, värdepapper, guld eller valutor från ett land till ett annat eller inom varje land samt konvertera alla valutor i sin besittning till vilken annan valuta som helst. Enligt artikel 5.2 skall myndigheten ta tillbörlig hänsyn till alla framställningar från en regering i en medlem av myndigheten vid åtnjutandet av sina rättigheter enligt punkt 1 i denna artikel, i den mån det anses möjligt utan att skada myndighetens intressen.

På grund av medlemskapet i Europeiska unionen hör finanspolitiken i regel inte längre till Finlands behörighet. Artikelns be-

stämmelser avviker emellertid åtminstone från bestämmelserna i beredskapslagen om övervakning och reglering under undantagsförhållanden.

Artikel 6. *Flagga och emblem.* Enligt artikeln har myndigheten rätt att hålla sin flagga och sitt emblem framme i sina lokaler och på de fordon som är avsedda för tjänstebruk.

Artikel 7. *Representanter för medlemmar av myndigheten.* Enligt artikel 7.1 skall representanter för medlemmar av myndigheten, som deltar i möten som sammankallats av myndigheten, vid utförandet av sina uppdrag och under resor till och från mötesplatsen åtnjuta de privilegier och den immunitet som anges i punkten. De åtnjuter immunitet mot rättsligt förfarande på grund av muntliga och skriftliga uttalanden de avgivit och alla åtgärder de vidtagit under utförandet av sina uppdrag, utom då medlemmen som de representerar uttryckligen avstår från denna immunitet i något särskilt fall. Representanterna får inte anhållas eller häktas och de åtnjuter samma immunitet och samma lättnader beträffande personligt bagage som tillkommer diplomatiska sändebud. Representanternas alla dokument och handlingar är okränkbara och de har rätt att använda koder och ta emot dokument eller korrespondens med kurir eller i förseglade säckar. Representanterna är för sin egen del och för make eller maka befriade från inreserestriktioner och från krav på registrering som ankommer utlänningar samt från nationell tjänstgöringsplikt i den stat de besöker eller genom vilken de passerar under utförandet av sina uppdrag. Representanterna åtnjuter också samma lättnader i fråga om valutaväxlingsrestriktioner som tillkommer utländska regeringars representanter med motsvarande rang vid tillfälliga tjänsteuppdrag.

I artikel 7.2 bestäms om att immuniteten mot rättsligt förfarande på grund av alla åtgärder de vidtagit under ett uppdrag skall bestå även efter det att personen i fråga inte längre är representant för en medlem av myndigheten. Härigenom vill man säkerställa fullständig yttrandefrihet och oberoende för representanterna för medlemmarna av myndigheten när de utför sina uppdrag.

Grundar sig någon beskattningsform på boende skall enligt artikel 7.3 den tid inte an-

ses som boende under vilken representanter för medlemmarna av myndigheten som deltar i myndighetens möten befinner sig inom territoriet av en medlem av myndigheten för att utföra sina uppgifter.

I artikel 7.4 bestäms om skyldigheten att i vissa situationer upphäva en representants privilegier och immunitet. Det betonas i punkten att representanterna inte beviljas privilegier och immunitet för att tillgodose dem personligen, utan för att säkerställa att dessa representanter kan fullgöra sina uppgifter vid myndigheten på ett oberoende sätt. Därför har en medlem av myndigheten inte bara rätt utan också skyldighet att upphäva immuniteten för sin representant i varje särskilt fall där medlemmen anser att immuniteten kunde hindra rättvisans gång och att den kan upphävas utan att skada det syfte som den beviljades för.

Enligt artikel 7.5 skall representanterna för medlemmarna av myndigheten vara försäkrade mot tredjepartsrisker vad gäller fordon som ägs eller används av dem, i enlighet med lagar och bestämmelser i den stat som fordonet används.

Enligt artikel 7.6 skall bestämmelserna i punkterna 1, 2 och 3 inte tillämpas mellan en representant och myndigheterna i den medlem av myndigheten som representanten är medborgare i eller som han eller hon representerar eller har representerat.

Bestämmelserna i artikel 7.1–7.3 avviker från gällande lagstiftning i Finland i många avseenden som det har redogjorts för ovan i samband med motiveringarna för artikel 5. Den immunitet mot rättsligt förfarande det bestäms om i artikel 7.1 a innebär en avvikelser från civil-, straff- och förvaltningsrättslig jurisdiktion inom finländsk lagskipning. I artikel 7.1 b bestäms om immunitet mot häktning och anhållande. Bestämmelsen avviker från bestämmelserna i tvångsmedelslagen. I samma punkt bestäms det om immunitet och lättnader för personligt bagage. Bestämmelserna i artikel 7.1 b, d (diplomat-kurirer och -säckar) och f utvidgar tillämpningsområdet för Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser (FördrS 3—5/1970). Bestämmelserna i artikel 7.1 c om okränkbarhet för dokument och handlingar avviker från finländsk lagstiftning bland annat vad

beträffar beslag och husrannsakan. Bestämmelserna i artikel 7.1 e gäller utlänningsars inresa i Finland. I enlighet med gällande lagstiftning tillämpas i samband med inresa inga särskilda begränsningar eller till exempel något kvoteringsystem och inte heller någon egentlig registreringsplikt. Enligt 130 § 3 mom. i utlänningslagen (301/2004) kan närmare bestämmelser om anmälningsplikt efter inresa utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. Någon sådan förordning har ännu inte utfärdats. Vid beredningen av en sådan förordning skall de förpliktelser i internationella avtal, enligt vilka det inte är befogat att förutsätta anmälan från vissa personer, beaktas. I artikel 7.1 e finns också bestämmelser om befrielse från nationell tjänstgöringsplikt som avviker från bestämmelserna i beredskapslagen om användning av arbetskraft som bor i Finland.

Immuniteten mot rättsligt förfarande som bestäms i artikel 7.2 innebär en avvikelse från civil-, straff- och förvaltningsrättslig jurisdiktion inom lagskipningen i Finland.

På sådana personer som avses i artikeln kan också lagen (572/1973) och förordningen (728/1973) om privilegier och immunitet i fråga om internationella konferenser och särskilda delegationer bli tillämpliga i fall det är fråga om en multilateral konferens som hålls i Finland på Finlands inbjudan eller med Finlands samtycke. Lagen innehåller motsvarande privilegier och immunitet som denna artikel med undantag av bestämmelserna om inresa och valuta i artikel 7.1 e och f.

Artikel 8. Tjänstemän. Enligt artikel 8.1 skall generalsekreteraren förteckna de tjänstemannakategorier som omfattas av bestämmelserna i punkt 2 i denna artikel och överlämna ärendet till församlingen för fastställelse. Därefter skall regeringarna i alla medlemmar av myndigheten underrättas om dessa kategorier. Namnen på de tjänstemän som ingår i de olika kategorierna skall från tid till annan meddelas regeringarna i medlemmarna av myndigheten.

Enligt artikel 8.2 skall tjänstemän vid myndigheten oberoende av nationalitet åtnjuta immunitet mot rättsligt förfarande på grund av muntliga och skriftliga uttalanden de avgivit och alla åtgärder de vidtagit i tjänsten samt mot anhållande och häktning

med hänsyn till åtgärder som de utfört i tjänsten. De är befriade från skatt på löner och arvoden och varje annan form av betalning från myndigheten samt från nationella tjänstgöringsplikter sålunda att denna immunitet i de stater där de är medborgare begränsas till de tjänstemän vid myndigheten vilkas namn till följd av deras uppdrag har tagits upp på en lista som sammanställts av generalsekreteraren och godkänts av staten i fråga. Om andra tjänstemän vid myndigheten blir inkallade till nationell tjänstgöring skall den berörda staten på anmodan av generalsekreteraren garantera ett sådant temporärt uppskov som behövs för tjänstemännen för att undvika avbrott i nödvändigt arbete. Tjänstemännen är också för sin egen del och make eller maka samt familjemedlemmar som underhålls av tjänstemannen i fråga befriade från inreserestriktioner och registrering av utläningar. Tjänstemännen skall åtnjuta samma privilegier i fråga om valutaväxlingsrestriktioner som tillkommer tjänstemän med motsvarande rang vid diplomatiska beskickningar hos regeringarna i fråga samt ha rätt att tullfritt införa sina möbler och andra tillhörigheter när de första gången anländer till landet i fråga för att tillträda sin befattning. Tjänstemännen skall också vara befriade från genomsökning av personligt bagage, såvida det inte finns vägande anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål som inte är avsedda för personligt bruk eller vilkas införelse eller utförelse är förbjuden enligt lag eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande land. I sådant fall skall bagaget genomsökas i närvaro av den berörda tjänstemannen och om det gäller tjänstebagage i närvaro av generalsekreteraren eller en representant som generalsekreteraren bemyndigat. Tjänstemännen skall också åtnjuta, för sin egen del och för make eller maka samt familjemedlemmar som underhålls av tjänstemannen i fråga, samma lättnader som tillkommer diplomatiska företrädare vid repatriering vid en internationell krissituation.

Enligt artikel 8.3 skall utöver de privilegier och den immunitet som fastställs i punkt 2 generalsekreteraren och varje tjänsteman som handlar på generalsekreterarens vägnar i generalsekreterarens frånvaro samt generaldirektören för företaget beviljas för sin egen

del och för make eller maka samt minderåriga barn den immunitet och de privilegier, befrielser och lättnader som beviljas diplomatiska sändebud enligt folkrätten.

Enligt artikel 8.4 beviljas tjänstemännen inte privilegier och immunitet för att tillgodose dem personligen, utan för att säkerställa att de kan fullgöra sina uppgifter vid myndigheten på ett oberoende sätt. Generalsekretären har rätt och skyldighet att upphäva immuniteten för en tjänsteman om generalsekretären anser att immuniteten kunde hindra rättvisans gång och att den kan upphävas utan att skada myndighetens intressen. Rätten att upphäva immuniteten för generalsekretären tillkommer församlingen.

Enligt artikel 8.5 skall myndigheten ständigt samarbeta med behöriga myndigheter i medlemmarna av myndigheten i syfte att underlätta vederbörlig rättskipning, trygga efterlevnaden av polisföreskrifter och hindra varje missbruk i fråga om de privilegier, den immunitet och de lättnader som anges i denna artikel. Enligt artikel 8.6 skall tjänstemännen vid myndigheten också vara försäkrade mot tredjepartsrisker vad gäller fordon som ägs eller används av dem, i enlighet med lagar och bestämmelser i den stat som fordonet används i.

Bestämmelserna i artikeln avviker från gällande lagstiftning i Finland i många avseenden som det har redogjorts för ovan i samband med artikel 7. Immuniteten mot rättsligt förfarande som det bestäms om i artikel 8.2 a innebär en avvikelse från civil-, straff- och förvaltningsrättslig jurisdiktion inom finländsk lagskipning. I artikel 8.2 b finns det bestämmelser om immunitet mot häktning och anhållande. Bestämmelsen avviker från bestämmelserna i tvångsmedelslagen. Bestämmelserna i artikel 8.2 c om inkomstskatt avviker från bestämmelserna i inkomstskattelagen (1535/1992). I artikel 8.2 d bestäms det om befrielse från nationella tjänstgöringsplikter på ett sätt som avviker från bestämmelserna i beredskapslagen om användning av arbetskraft som är bosatt i Finland. Artikel 8.2 d om befrielse från nationella tjänstgöringsplikter avviker från bestämmelsen i artikel 7.1 e. Bestämmelsen måste även anses gälla skyldighet att försvara landet och innebär en avvikelse också från värnpliktslagen

(452/1950). Enligt 127 § 1 mom. i grundlagen skall det i lag bestämmas om skyldigheten att försvara landet.

Bestämmelserna i artikel 8.2 e handlar om utlänningars inresa i Finland. Motiveringarna är här desamma som för artikel 7.1 e ovan. Bestämmelserna i 8.2 f och g utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser som satts i kraft genom lag. Den tullfria införsel det handlar om i artikel 8.2 g avviker från bestämmelserna i tullagen (1466/1994). Enligt artikel 133.1 punkt b i rådets förordning (EEG) nr 918/83 133 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse kan medlemsstaterna medge tullbefrielse enligt sedvanliga privilegier som beviljas på grund av internationella överenskommelser, i vilka antingen ett tredje land eller en internationell organisation är avtalslutande part. Enligt artikel 134 i förordningen skall dock medlemsstaterna anmäla tullbestämmelserna i en sådan överenskommelse till kommissionen. I artikel 8.2 h ingår en principiell befrielse från genomsökning av personligt bagage. Även denna bestämmelse avviker från bestämmelserna i tullagen.

Bestämmelserna i artikel 8.3 utvidgar tillämpningsområdet för Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser.

Artikel 9. Sakkunniga som utför uppdrag för myndigheten. Enligt artikeln skall sakkunniga som utför uppdrag för myndigheten, andra än de tjänstemän som omfattas av artikel 8, åtnjuta de privilegier och den immunitet som behövs för ett oberoende fullgörande av uppgifterna under den tid deras uppdrag varar, inbegripet den tid som de befinner sig på resor i anslutning till sina uppdrag. De skall särskilt beviljas personlig immunitet mot anhållande och häktning och mot beslagtagande av sitt personliga bagage, liksom även immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av muntliga och skriftliga uttalanden de avgivit och alla åtgärder de vidtagit under utförandet av sina uppdrag. Denna immunitet fortsätter även efter det att personen i fråga inte längre är anställd för uppdrag vid myndigheten. Sakkunniga beviljas okränkbarhet för alla dokument och handlingar samt rätt att använda koder och ta emot dokument eller korrespondens med ku-

rir eller i förseglade säckar i kontakterna med myndigheten. De beviljas också befrielse från skatt på löner och arvoden och varje annan form av betalning från myndigheten. Denna bestämmelse är inte tillämplig mellan en sakkunnig och den medlem av myndigheten som den sakkunniga är medborgare i. Sakkunniga beviljas också samma lättnader i fråga om valutor och valutaväxlingsrestriktioner som tillkommer utländska regeringars representanter vid tillfälliga tjänsteuppdrag.

Enligt artikel 9.2 beviljas de sakkunniga inte privilegier och immunitet för att tillgodose dem personligen, utan för att säkerställa att de kan fullgöra sina uppgifter vid myndigheten på ett oberoende sätt. Generalsekretären har rätt och skyldighet att upphäva immuniteten för en sakkunnig om generalsekretären anser att immuniteten kunde hindra rättvisans gång och att den kan upphävas utan att skada myndighetens intressen.

Sambandet mellan dessa bestämmelser och finländsk lagstiftning framgår av motiveringarna som framfördes i samband med artiklarna 7 och 8.

Artikel 10. *Respekt för lagar och bestämmelser.* Utan att det påverkar deras privilegier och immunitet är enligt artikel 10 alla som avses i artiklarna 7–9 skyldiga att följa lagar och bestämmelser hos den medlem av myndigheten på vars territorium de vistas eller genom vilket de passerar för myndighetens räkning. Dessa personer är också skyldiga att inte blanda sig i den ifrågasvarande medlemmens interna angelägenheter.

Artikel 11. *Laissez-passer och visum.* Artikel 11.1 ålägger protokollstaterna att som giltigt resedokument erkänna och godta laissez-passer som Förenta Nationerna utfärdat till tjänstemän vid myndigheten. Detta påverkar inte myndighetens möjligheter att utfärda egna resedokument. Enligt artikel 11.2 skall ansökningar om visum (när det behövs) från tjänstemän vid myndigheten behandlas så snabbt som möjligt. Ansökningar om visum (när det behövs) från tjänstemän vid myndigheten med Förenta Nationernas laissez-passer skall åtföljas av ett intyg om att de reser för myndighetens räkning.

Bestämmelsen i artikel 11.1 anknyter till den rätt för utlänningar att resa in i Finland som avses i 9 § 4 mom. i grundlagen och

som skall regleras i lag. Enligt 11 § i utlänningslagen krävs det av en utlänning som kommer till Finland bland annat att han eller hon har ett sådant giltigt resedokument som förutsätts och som berättigar till gränsövergång. I 15 § 1 och 2 mom. i utlänningslagen finns bestämmelser om handlingar som ersätter pass. I stället för pass kan som en handling som berättigar till inresa och vistelse i landet godkännas också någon handling som uppfyller vissa krav i enlighet med nämnda paragraf. I praktiken utfärdas det bestämmelser i frågan genom förordning av utrikesministeriet.

Bestämmelserna i artikel 11.2 anknyter till den rätt för utlänningar att resa in och vistas i Finland som avses i 9 § 4 mom. i grundlagen.

Artikel 12. *Samband mellan avtalet om myndighetens säte och protokollet.* Enligt artikeln skall bestämmelserna i detta protokoll utgöra ett komplement till bestämmelserna i avtalet om myndighetens säte. Om bestämmelserna i detta protokoll gäller samma ämne, skall de två bestämmelserna, när det är möjligt, betraktas som kompletterande varandra så att bägge bestämmelserna är tillämpliga och ingendera bestämmelsen inskränker den andra bestämmelsens effekt. Om en konflikt uppstår skall bestämmelsen i avtalet gälla.

Artikel 13. *Kompletterande överenskommelser.* Enligt artikeln skall detta protokoll inte på något sätt begränsa eller påverka de privilegier och den immunitet som har beviljats eller som senare kommer att beviljas myndigheten av en medlem av myndigheten till följd av placeringen av myndighetens säte eller regionala center eller kontor inom den medlemmens territorium. Protokollet skall inte anses hindra att kompletterande överenskommelser ingås mellan myndigheten och någon medlem av myndigheten.

Artikel 14. *Lösning av tvister.* Enligt artikel 14.1 skall myndigheten vad gäller genomförandet av de privilegier och den immunitet som beviljas enligt detta protokoll utfärda lämpliga bestämmelser för att lösa tvister av privaträttslig karaktär som myndigheten är part i samt tvister som berör en sådan tjänsteman vid myndigheten eller en sådan sakkunnig med uppdrag av myndigheten som på grund av sin tjänsteställning åt-

njuter immunitet, om immuniteten inte har upphävts av generalsekreteraren. I artikel 14.2 finns bestämmelser om förfaringssätt vid lösning av tvister mellan myndigheten och en medlem av myndigheten rörande tolkningen eller tillämpningen av protokollet. Enligt samma punkt skall alla tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av protokollet som inte har bilagts genom samråd, förhandlingar eller på annat överenskommet sätt för tvistlösning inom tre månader efter begäran av någon av parterna i tvisten skall på begäran av endera parten hänskjutas för slutligt och bindande avgörande till en skiljedomstol som skall bestå av tre skiljedomare. Generalsekreteraren utser en skiljedomare och den andra parten i tvisten utser en skiljedomare. Den tredje skiljedomaren, som skall vara skiljedomstolens ordförande, utses av de två först utnämnda skiljedomarna. Om en part inte utsett en skiljedomare inom två månader från det den andra parten utsett sin skiljedomare, skall ordföranden för Internationella havsrättsdomstolen göra utnämningen. Har de två först utsedda skiljedomarna inte inom tre månader från sin utnämning enats om utnämmandet av den tredje skiljedomaren, skall den tredje skiljedomaren utses av ordföranden för Internationella havsrättsdomstolen på begäran av generalsekreteraren eller den andra parten i tvisten.

Artikel 15. Undertecknande. Enligt artikeln var protokollet öppet för undertecknande av alla medlemmar av myndigheten i Internationella havsbottenmyndighetens huvudkontor i Kingston, Jamaica från den 17 augusti 1998 till den 28 augusti 1998 och därefter i Förenta Nationernas högkvarter i New York fram till den 16 augusti 2000.

Artikel 16. Ratificering. Enligt artikeln skall protokollet bli föremål för ratifikation, godtagande eller godkännande. Ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumenten skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

Artikel 17. Anslutning. Enligt artikeln skall protokollet stå öppet för anslutning av alla medlemmar av myndigheten. Även anslutningsinstrumenten skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

Artikel 18. Ikraftträdande. Enligt artikel 18.1 träder protokollet i kraft 30 dagar efter

dagen för deponering av det tionde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet. Protokollet trädde i kraft internationellt den 31 mars 2003. För varje sådan medlem av myndigheten som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till protokollet efter deponeringen av det tionde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet träder protokollet enligt artikel 18.2 i kraft den trettionde dagen efter den dag då staten i fråga deponerade sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

Artikel 19. Provisorisk tillämpning. Enligt artikeln kan en stat som avser att ratificera, godta, godkänna eller ansluta sig till detta protokoll när som helst meddela depositarien att den kommer att tillämpa protokollet provisoriskt under en period på högst två år.

Artikel 20. Uppsägning. En protokollsstat får enligt artikel 20.1 säga upp protokollet genom ett skriftligt meddelande till Förenta Nationernas generalsekreterare. Uppsägningen träder i kraft ett år efter den dag då meddelandet har mottagits, såvida inte ett senare datum anges i meddelandet. I artikel 20.2 föreskrivs att uppsägningen inte på något sätt skall inverka på protokollsstatens skyldighet att uppfylla varje sådant åtagande i protokollet som den, oberoende av protokollet, skulle vara bunden av enligt folkrätten.

Artikel 21. Depositarie. Enligt artikeln skall Förenta Nationernas generalsekreterare vara depositarie för detta protokoll.

Artikel 22. Giltiga texter. I artikeln bestäms att de arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska protokolltexterna är lika giltiga.

2 Motivering till lagförslaget

1 §. Paragrafen innehåller den sedvanliga blankettlagsbestämmelsen genom vilken de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. För de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen redogörs nedan i avsnitten om behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning.

2 §. Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del, vid

en tidpunkt som fastställs genom förordning av republikens president.

3 Ikraftträdande

Protokollet om privilegier och immunitet för Internationella havsbottenmyndigheten träder enligt artikel 18 i protokollet i kraft trettio dagar efter dagen för deponering av det tionde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet hos Förenta nationernas generalsekreterare. För medlemmar av myndigheten som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till protokollet efter deponeringen av det tionde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet träder protokollet i kraft den trettionde dagen efter den dag då staten i fråga deponerade sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

Protokollet trädde i kraft internationellt den 31 mars 2003 och hittills har den ratificerats, godkänts eller godtagits av 22 stater. För Finlands del träder protokollet i kraft den trettionde dagen efter den dag då godtagandeinstrumentet har deponerats hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

4 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

4.1 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen godkänner riksdagen bland annat sådana fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt tolkningspraxis i riksdagens grundlagsutskott omfattar denna riksdagens grundlagsfästa befogenhet alla materiella bestämmelser om internationella förpliktelser som hör till området för lagstiftningen. En bestämmelse om ett fördrag skall anses höra till området för lagstiftningen 1) om bestämmelsen gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, 2) om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, 3) om

det enligt grundlagen skall föreskrivas i lag om den fråga som bestämmelsen avser eller 4) om det finns gällande bestämmelser i lag om den fråga som bestämmelsen avser eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland skall föreskrivas om frågan i lag. Frågan påverkas inte av om en bestämmelse står i strid mot eller överensstämmer med en bestämmelse som utfärdats genom lag i Finland (GrUU 11, 12 och 45/2000 rd).

I artikel 1 i protokollet definieras de centrala begrepp som använts i protokollet. Sådana bestämmelser som indirekt påverkar tolkningen och tillämpningen av de materiella bestämmelser som hör till området för lagstiftningen hör också själva till området för lagstiftningen (GrUU 6/2001 rd).

Artikel 2 i protokollet innehåller en allmän bestämmelse om tillämpliga bestämmelser i konventionen samt om varje protokollstats skyldighet att i enlighet med protokollet bevilja de privilegier och den immunitet som anges i protokollet. Bestämmelser som gäller privilegier och immunitet för en internationell organisation, dess personal och andra personer med anknytning till organisationen hör till området för lagstiftningen och kräver samtycke av riksdagen (GrUU 38/2000 rd).

Artikel 3 i protokollet innehåller en bestämmelse om myndighetens juridiska personlighet och tar särskilt upp dess rättsbehandlingsförmåga. I Finland skall det bestämmas i lag om juridisk personlighet med tillhörande rättsförmåga och juridisk handlingsförmåga (GrUU 38/2000 rd). Bestämmelsen om myndighetens juridiska personlighet och rättsbehandlingsförmåga har satts i kraft med lagen om godkännande av vissa bestämmelser i Förenta Nationernas havsrättskonvention och i avtalet om genomförande av del XI i den. Bestämmelsen hör till området för lagstiftningen.

I artiklarna 4—5 samt 7—9 i protokollet ingår det privilegier och immunitet av flera slag som hör till den här gruppen och som följaktligen kräver riksdagens samtycke.

De nämnda artiklarna avviker i många avseenden från gällande lagstiftning i Finland.

Okränkbarheten för myndighetens lokaler som föreskrivs i artikel 4 avviker vad beträffar husrannsakan och beslag från finländsk lagstiftning.

På grund av medlemskapet i Europeiska unionen och av att Finland hör till euroområdet hör finanspolitiken i regel inte längre till Finlands behörighet. De befrielse som gäller penningrörelse i artikel 5 avviker emellertid från bestämmelserna i beredskapslagen om övervakning och reglering under undantagsförhållanden. Till den del som finanspolitiken inom ramen för beredskapslagen hör till Finlands behörighet hör bestämmelsen till området för lagstiftningen.

Immuniteten mot rättsligt förfarande i artiklarna 7.1 a, 7.2, 8.2 a och 9.1 b i protokollet avviker från såväl civil-, straff- som förvaltningsrättslig jurisdiktion i finländsk lagskipning och hör därmed till området för lagstiftningen.

Immuniteten mot anhållande och häktning i artiklarna 7.1 b, 8.2 b och 9.1 a avviker från bestämmelserna i tvångsmedelslagen. Från bestämmelserna i tvångsmedelslagen avviker även förbudet mot att beslagta personligt bagage i artikel 9.1 a.

Okränkbarheten för dokument och handlingar som föreskrivs i artiklarna 7.1 c och 9.1 c avviker från finländsk lagstiftning bland annat i fråga om beslag och husranssakan.

Artiklarna 7.1 d och 9.1 d utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser som satts i kraft genom lag.

Artiklarna 7.1 e och 8.2 e handlar om utlänningsansökan i Finland och hör till området för lagstiftningen med stöd av 9 § i grundlagen. Bestämmelserna om befrielse från tjänstgöringsplikt i artiklarna 7.1 e och 8.2 d avviker bland annat från bestämmelserna i beredskapslagen om användningen av arbetskraft som bor i Finland.

Artiklarna 7.1 f, 8.2 f och i, 8.3 samt 9.1 f i protokollet utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser.

Befrielsen från skatt på löner, arvoden och andra betalningar från myndigheten enligt artiklarna 8.2 c och 9.1 e avviker från bestämmelserna i inkomstskattelagen och bestämmelserna hör till området för lagstiftningen också enligt 81 § i grundlagen. Tillämpningen av skattelagstiftningen gäller också artikel 7.3.

Befrielsen från genomsökning av personligt bagage som avses i artikel 8.2 h i protokollet innebär en avvikelse från bestämmelserna i tullagen liksom även den tullfria införseln i artikel 8.2 g. I fråga om tullavgifter har Finland i regel inte längre lagstiftningsbehörighet, eftersom dessa ärenden hör till EG:s exklusiva behörighet. De tullbefrielser som beviljas nationellt inom ramen för det som EG:s lagstiftning tillåter gäller frågor om vilka det skall lagstiftas i Finland och följaktligen hör bestämmelserna i artikel 8.2 g och h till området för lagstiftningen.

Bestämmelsen i artikel 7.1 b utvidgar vad beträffar immunitet och lättnader för personligt bagage tillämpningsområdet för diplomatiska förbindelser.

Artiklarna 7.6, 8.2 d och 9.1 e preciserar den personkategori som beviljas privilegier och immunitet som hör till området för lagstiftningen och hör därmed också till området för lagstiftningen.

I artiklarna 7.4, 8.4 samt 9.2 bestäms det om upphävning av privilegier och immunitet. Bestämmelserna i dessa artiklar handlar om grunderna för individens rättsliga ställning och hör därmed till området för lagstiftningen.

Bestämmelserna i artikel 11 om resedokument och visum hänför sig till den rätt för utlänningsansökan att resa in i Finland och att vistas i landet som avses i 9 § 4 mom. i grundlagen och som regleras genom lag.

Bestämmelserna i artikel 14.1 överlåter valet av tvistelösningsförfarande till myndighetens bedömning och de motsvarar bestämmelserna i artikel VIII i konventionen om privilegier och immunitet för FN. De sätt att lösa tvister som avses i artikeln innebär främst en jämkningslösning som varken skulle vara bindande för tvistens andra part eller för Finland. Bestämmelsen hör därmed inte till området för lagstiftningen. Däremot ingår det i artikel 14.2 om tolkningen och tillämpningen av protokollet ett skiljeförfarande som blir obligatoriskt i vissa fall och vars avgörande binder parterna i tvisten. Eftersom protokollet innefattar bestämmelser som hör till området för lagstiftningen kan det i skiljeförfarandet på ett för Finland bindande sätt bli fastställt hur en viss bestämmelse som hör till området för lagstiftningen skall tolkas el-

ler tillämpas. En sådan klausul om tvistelösning anses höra till området för lagstiftningen.

4.2 Behandlingsordning

Bestämmelserna i protokollet om privilegier och immunitet för Internationella havsbottenmyndigheten är sedvanliga i internationell praxis och de kan inte anses strida mot modern suveränitetsuppfattning eller mot jämlikheten enligt 6 § i grundlagen.

Bestämmelserna om skiljeförfarande i artikel 14 i protokollet hör till området för lagstiftning, men eftersom de är sedvanliga i internationell samverkan strider de inte mot modern suveränitetsuppfattning.

Med stöd av de motiveringar som har anförts ovan innehåller protokollet inte några sådana bestämmelser som skulle gälla grundlagen på det sätt som avses i dess 94 § 2 mom. eller lagen om ikraftsättande av protokollet sådana bestämmelser som skulle gälla grundlagen på det sätt som avses i dess 95 §

2 mom. Protokollet kan enligt regeringens uppfattning godkännas i riksdagen med enkel majoritet och lagen om sättande i kraft av protokollet kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Enligt tolkningspraxis för grundlagen gäller riksdagens jurisdiktion inte de bestämmelser i protokollet som omfattas av gemenskapens behörighet (GrUU 6/2001 rd). Samtycke av riksdagen begärs endast till den del som omfattas av finsk jurisdiktion.

Med stöd av det ovan anförda och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås att

Riksdagen godkänner det i Kingston den 27 mars 1998 ingångna protokollet om privilegier och immunitet för Internationella havsbottenorganisationen till den del det hör till Finlands behörighet.

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet om privilegier och immunitet för Internationella havsbottenmyndigheten

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Kingston den 27 mars 1998 ingångna protokollet om privilegier och immunitet för Internationella havsbottenmyndigheten gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §
Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

Helsingfors den 15 juni 2007

Republikens President

TARJA HALONEN

Utrikesminister *Ilkka Kanerva*

(Översättning)

PROTOKOLL

om privilegier och immunitet för Internationella havsbottenmyndigheten

De stater som är parter i detta protokoll, som beaktar att en internationell havsbottenmyndighet inrättas genom Förenta Nationernas havsrättskonvention,

som erinrar om att enligt artikel 176 i Förenta Nationernas havsrättskonvention är myndigheten en internationell juridisk person med den rättshandlingsförmåga som krävs för att den skall kunna fullgöra sina uppgifter och uppnå sina syften,

som beaktar att enligt artikel 177 i Förenta Nationernas havsrättskonvention skall myndigheten på varje konventionsstats territorium åtnjuta den immunitet och de privilegier som anges i del XI, kapitel 4, avsnitt G och att den immunitet och de privilegier som avser företaget anges i bilaga IV, artikel 13,

som erkänner att vissa ytterligare privilegier och viss ytterligare immunitet behövs för att fullgöra uppgifterna inom Internationella havsbottenmyndigheten,

har kommit överens om följande:

Artikel 1

Definitioner

I detta protokoll avses med

- a) "myndigheten" Internationella havsbottenmyndigheten,
- b) "konventionen" Förenta Nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982,

PROTOCOL

on the Privileges and Immunities of the International Seabed Authority

The States Parties to this Protocol,

Considering that the United Nations Convention on the Law of the Sea establishes the International Seabed Authority,

Recalling that article 176 of the United Nations Convention on the Law of the Sea provides that the Authority shall have international legal personality and such legal capacity as may be necessary for the exercise of its functions and the fulfilment of its purposes,

Noting that article 177 of the United Nations Convention on the Law of the Sea provides that the Authority shall enjoy in the territory of each State Party to the Convention the privileges and immunities set forth in section 4, subsection G of Part XI of the Convention and that the privileges and immunities of the Enterprise shall be those set forth in annex IV, article 13,

Recognizing that certain additional privileges and immunities are necessary for the exercise of the functions of the International Seabed Authority,

Have agreed as follows:

Article 1

Use of terms

For the purposes of this Protocol:

- (a) "Authority" means the International Seabed Authority;
- (b) "Convention" means the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982;

c) "avtalet" avtalet om genomförande av del XI i Förenta Nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982. Enligt avtalet skall bestämmelserna i det och i del XI tolkas och tillämpas gemensamt som ett enda rättsinstrument. Detta protokoll och hänvisningarna i det till konventionen skall tolkas och tillämpas i enlighet med detta,

d) "företaget" organet under myndigheten enligt bestämmelserna i konventionen,

e) "medlem av myndigheten"

i) varje konventionsstat, och

ii) varje stat och varje enhet som är provisorisk medlem av myndigheten enligt punkt 12 a i avsnitt 1 i bilagan till avtalet,

f) "representanter" representanter, suppleanter, rådgivare, tekniska experter och sekreterare i delegationerna,

g) "generalsekreteraren" Internationella havsbottenmyndighetens generalsekreterare.

Artikel 2

Allmän bestämmelse

Utän att det påverkar myndighetens och företagets rättsliga ställning, immunitet eller privilegier enligt del XI, kapitel 4, avsnitt G respektive artikel 13 i bilaga IV till konventionen skall varje protokollsstat bevilja myndigheten och dess organ, representanterna för medlemmarna av myndigheten, tjänstemännen vid myndigheten och sakkunniga som utför uppdrag för myndigheten de privilegier och den immunitet som anges i detta protokoll.

Artikel 3

Myndighetens juridiska personlighet

Myndigheten skall vara en juridisk person. Den skall ha rättskapacitet att

(c) "Agreement" means the Agreement relating to the Implementation of Part XI of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982. In accordance with the Agreement, its provisions and Part XI of the Convention are to be interpreted and applied together as a single instrument; this Protocol and references in this Protocol to the Convention are to be interpreted and applied accordingly;

(d) "Enterprise" means the organ of the Authority as provided for in the Convention;

(e) "member of the Authority" means:

(i) any State Party to the Convention; and

(ii) any State or entity which is a member of the Authority on a provisional basis pursuant to paragraph 12 (a) of section 1 of the annex to the Agreement;

(f) "representatives" means representatives, alternate representatives, advisers, technical experts and secretaries of the delegations;

(g) "Secretary-General" means the Secretary-General of the International Seabed Authority.

Article 2

General provision

Without prejudice to the legal status, privileges and immunities accorded to the Authority and the Enterprise set forth in section 4, subsection G, of Part XI and Annex IV, article 13, of the Convention respectively, each State party to this Protocol shall accord to the Authority and its organs, the representatives of members of the Authority, officials of the Authority and experts on mission for the Authority such privileges and immunities as are specified in this Protocol.

Article 3

Legal personality of the Authority

1. The Authority shall possess legal personality. It shall have the legal capacity:

- a) ingå avtal,
- b) förvärva och avyttra fast och lös egendom,
- c) vara part i rättsliga förfaranden.

- (a) to contract;
- (b) to acquire and dispose of immovable and movable property;
- (c) to be a party in legal proceedings.

Artikel 4

Article 4

Okränkbarhet för myndighetens lokaler

Inviolability of the premises of the Authority

Myndighetens lokaler skall vara okränkbara.

The premises of the Authority shall be inviolable.

Artikel 5

Article 5

Finansiella lättnader för myndigheten

Financial facilities of the Authority

1. Utan hinder av finansiella kontroller, regleringar eller moratorier av något slag kan myndigheten fritt

1. Without being restricted by financial controls, regulations or moratoriums of any kind, the Authority may freely:

a) köpa alla valutor genom auktoriserade kanaler samt inneha och avyttra dem,

(a) purchase any currencies through authorized channels and hold and dispose of them;

b) inneha penningmedel, värdepapper, guld, ädla metaller eller valuta av vilket slag som helst och använda konton i alla valutor,

(b) hold funds, securities, gold, precious metals or currency of any kind and operate accounts in any currency;

c) överföra sina penningmedel, värdepapper, guld eller valutor från ett land till ett annat eller inom varje land samt konvertera alla valutor i sin besittning till vilken annan valuta som helst.

(c) transfer its funds, securities, gold or currency from one country to another or within any country and convert any currency held by it into any other currency.

2. Myndigheten skall, vid åtnjutandet av sina rättigheter enligt punkt 1 i denna artikel, ta tillbörlig hänsyn till alla framställningar från en regering i en medlem av myndigheten i den mån det anses möjligt utan att skada myndighetens intressen.

2. The Authority shall, in exercising its rights under paragraph 1 of this article, pay due regard to any representations made by the Government of any member of the Authority insofar as it is considered that effect can be given to such representations without detriment to the interests of the Authority.

Artikel 6

Article 6

Flagga och emblem

Flag and emblem

Myndigheten skall ha rätt att hålla sin flagga och sitt emblem framme i sina lokaler och på fordon som är avsedda för tjänstebruk.

The Authority shall be entitled to display its flag and emblem at its premises and on vehicles used for official purposes.

Artikel 7

Representanter för medlemmar av myndigheten

1. Representanter för medlemmar av myndigheten som deltar i möten som sammankallats av myndigheten skall vid utförandet av sina uppdrag och under resor till och från mötesplatsen åtnjuta följande privilegier och immunitet:

a) immunitet mot rättsligt förfarande på grund av muntliga och skriftliga uttalanden de avgivit och alla åtgärder de vidtagit under utförandet av sina uppdrag, utom då medlemmen som de representerar uttryckligen avstår från denna immunitet i något särskilt fall,

b) personlig immunitet mot anhållande och häktning och samma immunitet och samma lättnader beträffande personligt bagage som tillkommer diplomatiska sändebud,

c) okränkbarhet för alla dokument och handlingar,

d) rätt att använda koder och ta emot dokument eller korrespondens med kurir eller i förseglade säckar,

e) befrielse för sin egen del och för make eller maka från inreserestriktioner och registrering av utlänningar samt nationell tjänstgöringsplikt i den stat de besöker eller genom vilken de passerar under utförandet av sina uppdrag,

f) samma lättnader i fråga om valutaväxlingsrestriktioner som tillkommer utländska regeringars representanter med motsvarande rang vid tillfälliga tjänsteuppdrag.

2. För att säkerställa fullständig yttrandefrihet och oberoende för representanterna för medlemmarna av myndigheten under utförandet av deras uppdrag, skall immuniteten mot rättsligt förfarande på grund av alla åtgärder de vidtagit under ett uppdrag bestå även efter det att personen i fråga inte längre är representant för en medlem av myndigheten.

3. Grundar sig någon beskattningsform på boende, skall den tid inte anses som boende under vilken representanter för medlem-

Article 7

Representatives of members of the Authority

1. Representatives of members of the Authority attending meetings convened by the Authority shall, while exercising their functions and during their journey to and from the place of meeting, enjoy the following privileges and immunities:

(a) immunity from legal process in respect of words spoken or written, and all acts performed by them in the exercise of their functions, except to the extent that the member which they represent expressly waives this immunity in a particular case;

(b) immunity from personal arrest or detention and the same immunities and facilities in respect of their personal baggage as are accorded to diplomatic envoys;

(c) inviolability for all papers and documents;

(d) the right to use codes and to receive papers or correspondence by courier or in sealed bags;

(e) exemption in respect of themselves and their spouses from immigration restrictions, alien registration or national service obligations in the State they are visiting or through which they are passing in the exercise of their functions;

(f) the same facilities as regards exchange restrictions as are accorded to representatives of foreign Governments of comparable rank on temporary official missions.

2. In order to secure, for the representatives of members of the Authority, complete freedom of speech and independence in the discharge of their duties, the immunity from legal process in respect of all acts done by them in discharging their functions shall continue to be accorded, notwithstanding that the persons concerned are no longer representatives of members of the Authority.

3. Where the incidence of any form of taxation depends upon residence, periods during which the representatives of mem-

marna av myndigheten som deltar i myndighetens möten befinner sig inom territoriet av en medlem av myndigheten för att utföra sina uppgifter.

4. Privilegier och immunitet beviljas inte representanter för medlemmar av myndigheten för att tillgodose dem personligen, utan för att säkerställa att dessa representanter kan fullgöra sina uppgifter vid myndigheten på ett oberoende sätt. Därför har en medlem av myndigheten rätt och skyldighet att upphäva immuniteten för sin representant i varje särskilt fall där medlemmen anser att immuniteten kunde hindra rättvisans gång och att den kan upphävas utan att skada det syfte som den beviljades för.

5. Representanterna för medlemmarna av myndigheten skall vara försäkrade mot tredjepartsrisker vad gäller fordon som ägs eller används av dem, i enlighet med lagar och bestämmelser i den stat som fordonet används i.

6. Bestämmelserna i punkterna 1, 2 och 3 skall inte tillämpas mellan en representant och myndigheterna i den medlem av myndigheten som representanten är medborgare i eller som han eller hon representerar eller har representerat.

Artikel 8

Tjänstemän

1. Generalsekreteraren skall förteckna de tjänstemannakategorier som omfattas av bestämmelserna i punkt 2 i denna artikel och överlämna ärendet till församlingen för fastställelse. Därefter skall regeringarna i alla medlemmar av myndigheten underättas om dessa kategorier. Namnen på de tjänstemän som ingår i de olika kategorierna skall från tid till annan meddelas regeringarna i medlemmarna av myndigheten.

2. Tjänstemän vid myndigheten skall, oberoende av nationalitet

a) åtnjuta immunitet mot rättsligt förfarande på grund av muntliga och

bers of the Authority attending the meetings of the Authority are present in the territory of a member of the Authority for the discharge of their duties shall not be considered as periods of residence.

4. Privileges and immunities are accorded to the representatives of members of the Authority, not for the personal benefit of the individuals themselves, but in order to safeguard the independent exercise of their functions in connection with the Authority. Consequently, a member of the Authority has the right and the duty to waive the immunity of its representative in any case where in the opinion of the member of the Authority the immunity would impede the course of justice, and it can be waived without prejudice to the purpose for which the immunity is accorded.

5. Representatives of members of the Authority shall have insurance coverage against third-party risks in respect of vehicles owned or operated by them, as required by the laws and regulations of the State in which the vehicle is operated.

6. The provisions of paragraphs 1, 2 and 3 are not applicable as between a representative and the authorities of the member of the Authority of which he is a national or of which he or she is or has been a representative.

Article 8

Officials

1. The Secretary-General will specify the categories of officials to which the provisions of paragraph 2 of this article shall apply. The Secretary-General shall submit these categories to the Assembly. Thereafter these categories shall be communicated to the Governments of all members of the Authority. The names of the officials included in these categories shall from time to time be made known to the Governments of members of the Authority.

2. Officials of the Authority, regardless of nationality, shall:

(a) be immune from legal process in respect of words spoken or written and all

skriftliga uttalanden de avgivit och alla åtgärder de vidtagit i tjänsten,

b) åtnjuta personlig immunitet mot anställande och häktning med hänsyn till åtgärder som de utfört i tjänsten,

c) vara befriade från skatt på löner och arvoden och varje annan form av betalning från myndigheten,

d) vara befriade från nationella tjänstgöringsplikter sålunda att denna immunitet i de stater där de är medborgare begränsas till de tjänstemän vid myndigheten vilkas namn till följd av deras uppdrag har tagits upp på en lista som sammanställts av generalsekreteraren och godkänts av staten i fråga. Om andra tjänstemän vid myndigheten blir inkallade till nationell tjänstgöring skall den berörda staten på anmodan av generalsekreteraren garantera ett sådant temporärt uppskov som behövs för tjänstemännen för att undvika avbrott i nödvändigt arbete,

e) vara befriade, för sin egen del och make eller maka samt familjemedlemmar som underhålls av tjänstemannen i fråga, från inreserestriktioner och registrering av utlänningar,

f) åtnjuta samma privilegier i fråga om valutaväxlingsrestriktioner som tillkommer tjänstemän med motsvarande rang vid diplomatiska beskickningar hos regeringarna i fråga,

g) ha rätt att tullfritt införa sina möbler och andra tillhörigheter när de första gången anländer till landet i fråga för att tillträda sin befattning,

h) vara befriade från genomsökning av personligt bagage, såvida det inte finns vägande anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål som inte är avsedda för personligt bruk eller vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lag eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande land. I sådant fall skall bagaget genomsökas i närvaro av den berörda tjänstemannen och om det gäller tjänstebagage i närvaro av generalsekreteraren eller en representant som generalsekreteraren bemyndigat.

i) åtnjuta, för sin egen del och för make eller maka samt familjemedlemmar som

acts performed by them in their official capacity;

(b) be immune from personal arrest or detention in relation to acts performed by them in their official capacity;

(c) be exempt from tax in respect of salaries and emoluments paid or any other form of payment made by the Authority;

(d) be immune from national service obligations provided that, in relation to States of which they are national, such immunity shall be confined to officials of the Authority whose names have, by reason of their duties, been placed upon a list compiled by the Secretary-General and approved by the State concerned; should other officials of the Authority be called up for national service, the State concerned shall, at the request of the Secretary-General, grant such temporary deferments in the call-up of such officials as may be necessary to avoid interruption in the continuation of essential work;

(e) be exempt, together with their spouses and relatives dependent on them, from immigration restrictions and alien registration;

(f) be accorded the same privileges in respect of exchange facilities as are accorded to the officials of comparable ranks forming part of diplomatic missions to the Governments concerned;

(g) have the right to import free of duty their furniture and effects at the time of first taking up their post in the country in question;

(h) be exempt from inspection of personal baggage, unless there are serious grounds for believing that the baggage contains articles not for personal use or articles the import or export of which is prohibited by the law or controlled by the quarantine regulations of the Party concerned; and inspection in such a case shall be conducted in the presence of the official concerned, and in the case of official baggage, in the presence of the Secretary-General or his or her authorized representative;

(i) be given, together with their spouses and relatives dependent on them, the same

underhålls av tjänstemannen i fråga, samma lättnader som tillkommer diplomatiska företrädare vid repatriering vid internationell krisituation.

3. Utöver de privilegier och den immunitet som fastställs i punkt 2 skall generalsekreteraren och varje tjänsteman som handlar på generalsekreterarens vägnar i generalsekreterarens frånvaro samt generaldirektören för företaget beviljas för sin egen del och för make eller maka samt minderåriga barn den immunitet och de privilegier, befrielser och lättnader som beviljas diplomatiska sändebud enligt folk-rätten.

4. Privilegier och immunitet beviljas inte tjänstemännen för att tillgodose dem personligen, utan för att säkerställa att de kan fullgöra sina uppgifter vid myndigheten på ett oberoende sätt. Generalsekreteraren har rätt och skyldighet att upphäva immuniteten för en tjänsteman om generalsekreteraren anser att immuniteten kunde hindra rättvisans gång och att den kan upphävas utan att skada myndighetens intressen. Rätten att upphäva immuniteten för generalsekreteraren tillkommer församlingen.

5. Myndigheten skall ständigt samarbeta med behöriga myndigheter i medlemmarna av myndigheten i syfte att underlätta vederbörlig rättskipning, trygga efterlevnaden av polisföreskrifter och hindra varje missbruk i fråga om de privilegier, den immunitet och de lättnader som anges i denna artikel.

6. Tjänstemännen vid myndigheten skall vara försäkrade mot tredjepartsrisker vad gäller fordon som ägs eller används av dem, i enlighet med lagar och bestämmelser i den stat som fordonet används i.

Artikel 9

Sakkunniga som utför uppdrag för myndigheten

Sakkunniga som utför uppdrag för myndigheten (utom de tjänstemän som omfattas av artikel 8) skall åtnjuta de privilegier och den immunitet som behövs

repatriation facilities in time of international crises as are accorded to diplomatic agents.

3. In addition to the privileges and immunities specified in paragraph 2, the Secretary-General or any official acting on his behalf during his absence from duty and the Director-General of the Enterprise shall be accorded in respect of themselves, their spouses and minor children the privileges and immunities, exemptions and facilities accorded to diplomatic envoys, in accordance with international law.

4. Privileges and immunities are accorded to officials, not for the personal benefit of the individuals themselves, but in order to safeguard the independent exercise of their functions in connection with the Authority. The Secretary-General has the right and the duty to waive the immunity of any official where, in the opinion of the Secretary-General, the immunity would impede the course of justice, and it can be waived without prejudice to the interests of the Authority. In case of the Secretary-General, the Assembly shall have the right to waive immunity.

5. The Authority shall cooperate at all times with the appropriate authorities of members of the Authority to facilitate the proper administration of justice, secure the observance of police regulations and prevent the occurrence of any abuse in connection with the privileges, immunities and facilities referred to in this article.

6. Pursuant to the laws and regulations of the State concerned, the officials of the Authority shall be required to have insurance coverage against third-party risks in respect of vehicles owned or operated by them.

Article 9

Experts on mission for the Authority

1. Experts (other than officials coming within the scope of article 8) performing missions for the Authority shall be accorded such privileges and immunities as are nec-

för ett oberoende fullgörande av uppgifterna under den tid deras uppdrag varar, inbegripet den tid som de befinner sig på resor i anslutning till sina uppdrag. De skall särskilt beviljas

a) personlig immunitet mot anhållande och häktning och mot beslagtagande av sitt personliga bagage,

b) immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av muntliga och skriftliga uttalanden de avgivit och alla åtgärder de vidtagit under utförandet av sina uppdrag. Denna immunitet fortsätter även efter det att personen i fråga inte längre är anställd för uppdrag vid myndigheten,

c) okränkbarhet för alla dokument och handlingar,

d) rätt att använda koder och ta emot dokument eller korrespondens med kurir eller i förseglade säckar i kontakterna med myndigheten,

e) befrielse från skatt på löner och arvoden och varje annan form av betalning från myndigheten. Denna bestämmelse är inte tillämplig mellan en sakkunnig och den medlem av myndigheten som den sakkunniga är medborgare i,

f) samma lättnader i fråga om valutor och valutaväxlingsrestriktioner som tillkommer utländska regeringars representanter vid tillfälliga tjänsteuppdrag.

2. Privilegier och immunitet beviljas inte de sakkunniga för att tillgodose dem personligen, utan för att säkerställa att de kan fullgöra sina uppgifter vid myndigheten på ett oberoende sätt. Generalsekreteraren har rätt och skyldighet att upphäva immuniteten för en sakkunnig om generalsekreteraren anser att immuniteten kunde hindra rättvisans gång och att den kan upphävas utan att skada myndighetens intressen.

Artikel 10

Respekt för lagar och bestämmelser

Utän att det påverkar deras privilegier och immunitet, är alla som avses i artiklarna 7–9 skyldiga att följa lagar och bestämmelser hos den medlem av myndigheten på vars

essary for the independent exercise of their functions during the period of their missions, including the time spent on journeys in connection with their missions. In particular they shall be accorded:

(a) immunity from personal arrest or detention and from seizure of their personal baggage;

(b) in respect of words spoken or written and acts done by them in the exercise of their functions, immunity from legal process of every kind. This immunity shall continue notwithstanding that the persons concerned are no longer employed on missions for the Authority;

(c) inviolability for all papers and documents;

(d) for the purposes of their communications with the Authority, the right to use codes and to receive papers or correspondence by courier or in sealed bags;

(e) exemption from tax in respect of salaries and emoluments paid or any other form of payment made by the Authority. This provision is not applicable as between an expert and the member of the Authority of which he or she is a national;

(f) the same facilities in respect of currency or exchange restrictions as are accorded to representatives of foreign Governments on temporary official missions.

2. Privileges and immunities are accorded to experts, not for the personal benefit of the individuals themselves, but in order to safeguard the independent exercise of their functions in connection with the Authority. The Secretary-General shall have the right and the duty to waive the immunity of any expert where, in the opinion of the Secretary-General, the immunity would impede the course of justice, and it can be waived without prejudice to the interests of the Authority.

Article 10

Respect for laws and regulations

Without prejudice to their privileges and immunities, it is the duty of all persons referred to in articles 7, 8 and 9 to respect the laws and regulations of the member of the

territorium de vistas eller genom vilket de passerar för myndighetens räkning. Dessa personer är också skyldiga att inte blanda sig i den ifrågasvarande medlemmens interna angelägenheter.

Artikel 11

Laissez-passer och visum

1. Utan att det påverkar myndighetens möjligheter att utfärda egna resedokument skall protokollsstaterna erkänna och godta laissez-passer som Förenta Nationerna utfärdat till tjänstemän vid myndigheten.

2. Ansökningar om visum (när det behövs) från tjänstemän vid myndigheten skall behandlas så snabbt som möjligt. Ansökningar om visum (när det behövs) från tjänstemän vid myndigheten med Förenta Nationernas laissez-passer skall åtföljas av ett intyg om att de reser för myndighetens räkning.

Artikel 12

Samband mellan avtalet om myndighetens säte och protokollet

Bestämmelserna i detta protokoll skall utgöra ett komplement till bestämmelserna i avtalet om myndighetens säte. Om bestämmelserna i detta protokoll gäller samma ämne, skall de två bestämmelserna, när det är möjligt, betraktas som kompletterande varandra så att bägge bestämmelserna är tillämpliga och ingendera bestämmelsen inskränker den andra bestämmelsens effekt. Om en konflikt uppstår skall bestämmelsen i avtalet gälla.

Artikel 13

Kompletterande överenskommelser

Detta protokoll skall inte på något sätt begränsa eller påverka de privilegier och den immunitet som har beviljats eller som senare kommer att beviljas myndigheten av en medlem av myndigheten till följd av

Authority in whose territory they may be on the business of the Authority or through whose territory they may pass on such business. They also have a duty not to interfere in the internal affairs of that member.

Article 11

Laissez-passer and visas

1. Without prejudice to the possibility for the Authority to issue its own travel documents, the States Parties to this Protocol shall recognize and accept the United Nations laissez-passer issued to officials of the Authority.

2. Applications for visas (where required) from officials of the Authority shall be dealt with as speedily as possible. Applications for visas (where required) from officials of the Authority holding United Nations laissez-passer shall be accompanied by a document confirming that they are travelling on the official business of the Authority.

Article 12

Relationship between the Headquarters Agreement and the Protocol

The provisions of this Protocol shall be complementary to the provisions of the Headquarters Agreement. Insofar as any provision of this Protocol relates to the same subject matter, the two provisions shall, wherever possible, be treated as complementary, so that both provisions shall be applicable and neither shall narrow the effect of the other; but in any case of conflict, the provisions of that Agreement shall prevail.

Article 13

Supplementary agreement

This Protocol shall in no way limit or prejudice the privileges and immunities which have been, or may hereafter be, accorded to the Authority by any member of the Authority by reason of the location in

placeringen av myndighetens säte eller regionala center eller kontor inom den medlemmens territorium. Protokollet skall inte anses hindra att kompletterande överenskommelser ingås mellan myndigheten och någon medlem av myndigheten.

the territory of that member of the Authority's headquarters or regional centres or offices. This Protocol shall not be deemed to prevent the conclusion of supplementary agreements between the Authority and any member of the Authority.

Artikel 14

Lösning av tvister

1. Vad gäller genomförandet av de privilegier och den immunitet som beviljas enligt detta protokoll skall myndigheten utfärda lämpliga bestämmelser för att lösa

a) tvister av privaträttslig karaktär som myndigheten är part i,

b) tvister som berör en sådan tjänsteman vid myndigheten eller en sådan sakkunnig med uppdrag av myndigheten som på grund av sin tjänstställning åtnjuter immunitet, om immuniteten inte har upphävts av generalsekreteraren.

2. Varje sådan tvist mellan myndigheten och en medlem av myndigheten rörande tolkningen eller tillämpningen av protokollet som inte har bilagts genom samråd, förhandlingar eller på annat överenskommet sätt för tvistlösning inom tre månader efter begäran av någon av parterna i tvisten skall på begäran av endera parten hänskjutas för slutligt och bindande avgörande till en skiljedomstol som skall bestå av tre skiljedomare enligt följande:

a) Generalsekreteraren utser en skiljedomare och den andra parten i tvisten utser en skiljedomare. Den tredje skiljedomaren, som skall vara skiljedomstolens ordförande, utses av de två först utnämnda skiljedomarna.

b) Om en part inte utsett en skiljedomare inom två månader från det den andra parten utsett sin skiljedomare, skall ordföranden för Internationella havsrättsdomstolen göra utnämningen. Har de två först utsedda skiljedomarna inte inom tre månader från sin utnämning enats om utnämmandet av den tredje skiljedomaren, skall den tredje skiljedomaren utses av ordföranden för Internationella havsrättsdomstolen på be-

Article 14

Settlement of disputes

1. In connection with the implementation of the privileges and immunities granted under this Protocol, the Authority shall make suitable provision for the proper settlement of:

(a) disputes of a private law character to which the Authority is a party;

(b) disputes involving any official of the Authority or any expert on mission for the Authority who by reason of his or her official position enjoys immunity, if immunity has not been waived by the Secretary-General.

2. Any dispute between the Authority and a member of the Authority concerning the interpretation or application of this Protocol which is not settled by consultation, negotiation or other agreed mode of settlement within three months following a request by one of the parties to the dispute shall, at the request of either party, be referred for a final and binding decision to a panel of three arbitrators:

(a) one to be nominated by the Secretary-General, one to be nominated by the other party to the dispute and the third, who shall be Chairman of the panel, to be chosen by the first two arbitrators;

(b) if either party has failed to make its appointment of an arbitrator within two months of the appointment of an arbitrator by the other party, the President of the International Tribunal for the Law of the Sea shall proceed to make such appointment. Should the first two arbitrators fail to agree upon the appointment of the third arbitrator within three months following the appointment of the first two arbitrators, the third

gäran av generalsekreteraren eller den andra parten i tvisten.

Artikel 15

Undertecknande

Detta protokoll är öppet för undertecknande av alla medlemmar av myndigheten i Internationella havsbottenmyndighetens huvudkontor i Kingston, Jamaica från den 17 augusti 1998 till den 28 augusti 1998 och därefter i Förenta Nationernas högkvarter i New York fram till den 16 augusti 2000.

Artikel 16

Ratifikation

Detta protokoll skall bli föremål för ratifikation, godtagande eller godkännande. Ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumenten skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

Artikel 17

Anslutning

Detta protokoll skall stå öppet för anslutning av alla medlemmar av myndigheten. Anslutningsinstrumenten skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

Artikel 18

Ikraftträdande

1. Detta protokoll träder i kraft 30 dagar efter dagen för deponering av det tionde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet.

2. För varje sådan medlem av myndigheten som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till protokollet efter deponeringen av det tionde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet träder protokollet i kraft

arbitrator shall be chosen by the President of the International Tribunal for the Law of the Sea upon the request of the Secretary-General or the other party to the dispute.

Article 15

Signature

This Protocol shall be open for signature by all members of the Authority at the headquarters of the International Seabed Authority in Kingston, Jamaica, from 17 August until 28 August 1998 and subsequently until 16 August 2000 at United Nations Headquarters in New York.

Article 16

Ratification

This Protocol is subject to ratification, approval or acceptance. The instruments of ratification, approval or acceptance shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 17

Accession

This Protocol shall remain open for accession by all members of the Authority. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 18

Entry into force

1. The Protocol shall enter into force 30 days after the date of deposit of the tenth instrument of ratification, approval, acceptance or accession.

2. For each member of the Authority which ratifies, approves or accepts this Protocol or accedes thereto after the deposit of the tenth instrument of ratification, approval, acceptance or accession, this Protocol shall enter into force on the thirtieth day

den trettonde dagen efter den dag då staten i fråga deponerade sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

Artikel 19

Provisorisk tillämpning

En stat som avser att ratificera, godta, godkänna eller ansluta sig till detta protokoll kan när som helst meddela depositarien att den kommer att tillämpa protokollet provisoriskt under en period på högst två år.

Artikel 20

Uppsägning

1. En protokollsstat får säga upp detta protokoll genom ett skriftligt meddelande till Förenta Nationernas generalsekreterare. Uppsägningen skall träda i kraft ett år efter den dag då meddelandet har mottagits, såvida inte ett senare datum anges i meddelandet.

2. Uppsägningen skall inte på något sätt inverka på protokollsstatens skyldighet att uppfylla varje åtagande i detta protokoll som den, oberoende av protokollet, skulle vara bunden av enligt folkrätten.

Artikel 21

Depositarie

Förenta Nationernas generalsekreterare skall vara depositarie för detta protokoll.

Artikel 22

Giltiga texter

De arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texterna av detta protokoll är lika giltiga.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta avtal.

following the deposit of its instrument of ratification, approval, acceptance or accession.

Article 19

Provisional application

A State which intends to ratify, approve, accept or accede to this Protocol may at any time notify the depositary that it will apply this Protocol provisionally for a period not exceeding two years.

Article 20

Denunciation

1. A State Party may, by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations, denounce this Protocol. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification, unless the notification specifies a later date.

2. The denunciation shall not in any way affect the duty of any State Party to fulfil any obligation embodied in this Protocol to which it would be subject under international law independently of this Protocol.

Article 21

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of this Protocol.

Article 22

Authentic texts

The Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of this Protocol are equally authentic.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, being duly authorized thereto, have signed the Protocol.

ÖPPNAT FÖR UNDERTECKNANDE i Kingston den 17 augusti 1998 till och med den 28 augusti 1998 i ett enda original på arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska.

OPENED FOR SIGNATURE at Kingston, from the seventeenth to the twenty-eighth day of August one thousand nine hundred and ninety-eight, in a single original, in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages.